

11. oktober 2020

Kommentarer fra Rådet for Grøn Omstilling til en række godkendelser, fornyelser og ikke-godkendelser af pesticider

Godkendelse af mikroorganismen *Bacillus amyloliquefaciens* AH2 som lavrisikoaktivstof (Rammenotat M 109-20)

Bacillus amyloliquefaciens AH2 ønskes anvendt til bekæmpelse af gråskimmel i grøntsager (salat, tomat og courgette) og druer. Ifølge rammenotatet er *Bacillus amyloliquefaciens* AH2 hverken toksisk, patogen eller infektiøs overfor mennesker, dyr eller planter. Dermed er det ikke nødvendigt at fastsætte sundhedsbaserede referenceværdier for mikroorganismen. Samlet set vurderer Miljøstyrelsen, at der er sikker anvendelse for sprøjteførere, arbejdstagere, naboer og forbipasserende. Miljøstyrelsen vurderer desuden, at anvendelsen af *Bacillus amyloliquefaciens* AH2 ikke udgør en risiko for land- eller vandlevende non-target organismer, og ikke udgør en uacceptabel risiko for hverken miljø eller grundvand.

Rådet for Grøn Omstilling har ingen bemærkninger til godkendelsen.

Fornyet godkendelse af aktivstoffet hvidløgsekstrakt (Rammenotat M 109-20)

Hvidløgsekstrakt ønskes fortsat anvendt til bekæmpelse af nematoder ved udbringning af granulat under jordoverfladen ved lægning af kartofler samt ved såning af pastinak i væksthuse og på friland. Hvidløgsekstrakt skal miljøfareklassificeres og mærkes med "H412: Skadelig med langvarige virkninger for vandlevende organismer". Ekstraktet indeholder polysulfider som aktivstoffer. Miljøstyrelsen vurderer at der er vist sikker anvendelse for menneskers sundhed, miljø og grundvand for anvendelsen i form af granulat, som lægges ned i jorden. Derimod er der ikke vist sikker anvendelse for anvendelsen ved udsprøjtning af hvidløgsekstrakt.

Der er ikke i EU-vurderingen foretaget en grundvandsmodellering. Miljøstyrelsen vurderer, at niveauet af hvidløgsekstrakts indhold af polysulfider i jorden for de ansøgte anvendelser som granulat ikke vil overstige det niveau, som forventes ved høst af hvidløg, og plantedele pløjes ned i jorden. Miljøstyrelsen vurderer, at der er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø og grundvand, såfremt hvidløgsekstraktet er formuleret som granulat, som lægges i jorden.

Rådet for Grøn Omstilling lægger vægt på at den fornyede godkendelse alene omfatter midler i form af granulat. Såfremt hvidløgsekstrakt ønskes markedsført i Danmark, bør der gennemføres en mere detaljeret vurdering af risikoen for grundvandsforurening, herunder foretages en grundvandsmodellering.

Godkendelse af basisstoffet *Capsicum annuum* L. var. *annuum*, *longum* group (cayenneekstrakt) (Rammenotat M 111-20)

Capsicum annuum L. ønskes godkendt som basisstof til bejdsning af frø (hvede, majs og solsikker) for at afskrække pattedyr (for eksempel vildsvin og hjorte) samt ravne.

Det skal bemærkes, at stoffer som godkendes som basisstoffer i EU ikke må markedsføres som et sprøjtemiddel eller omformuleres til dette formål og har således heller ikke databeskyttelse, men må bruges i hele EU som sprøjtemiddel uden yderligere godkendelse eller tidsbegrænsning.

Hovedbestanddelen i ekstrakter af *Capsicum annuum* L. er stoffet capsaicin, som af EFSA er vurderet at være skadeligt for arveanlæg samt kræftfremkaldende i mennesker ved et højt daglig indtag. Derudover er der data, som viser, at ekstraktet sandsynligvis skal klassificeres H318: Forårsager alvorlig øjenskade, H302: Farlig ved indtagelse og H315: Forårsager hudirritation.

EU-Kommissionen lægger følgelig op til at *Capsicum annuum* L. ikke godkendes som basisstof. Rådet for Grøn Omstilling er enig i denne indstilling.

Ikke-forny et godkendelse af aktivstoffet cypermethrin (Rammenotat M 112-20)

Cypermethrin skulle anvendes til insektbekæmpelse i kornsorter, væksthuse, kartofler, samt nåletræer. Anvendelsen af cypermethrin i jordbruget i Danmark er stort set ophørt på grund af en høj pesticidafgift, men det bruges stadig i hus- og have-insektspray og i kornlagre. EU-vurderingen har vist, at der ikke er sikker anvendelse i forhold til bier og leddyr. Vurderingen for vandorganismer viser, at en sikker anvendelse kræves mere end 95 % reduktion i afdrift ved hjælp af risikobegrænsende foranstaltninger. Opnåelse af en så høj grad af risikobegrænsning vurderes urealistisk. Derfor vurderes det, at der ikke er vist sikker anvendelse for vandorganismer for de anvendelser, der er vurderet i EU.

Flere medlemsstater har på et møde i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder foreslået, at cypermethrin kunne godkendes som kandidat til substitution til insekticider i majs, hvis stoffet udbringes som granulat. Dette er imidlertid ikke ansøgt eller risikovurderet.

Rådet for Grøn Omstilling er enig i at aktivstoffet cypermethrin ikke godkendes i EU.

Godkendelse af aktivstoffet 24-epibrassinoid som lavrisiko aktivstof (Rammenotat M 113-20)

24-epibrassinoid ønskes anvendt som såkaldt plantestyrker mod svampesygdomme i vindruer, salater, herunder endivie og spinat, samt sukkerroer. Desuden som planteaktivator mod fysisk stress af afgrøden fx fra vejr, og som derfor medfører bedre kvalitet og større udbytte af afgrøden. Dette ansøges for vindruer, agurker, squash, græskar og meloner.

24-Epibrassinolide er et syntetisk fremstillet naturligt forekommende plantehormon. Evalueringen af stoffet har vist, at det med anvendelse af værnemidler ikke udgør en risiko for hverken sundhed eller miljø. Imidlertid er virkningen af stoffet som planteaktivator tvivlsom. Stoffer uden virkning bør ikke godkendes, således at unødigt spredning af kemikalier ikke finder sted.

Fra dansk side lægges vægt på, at anvendelserne som planteaktivator slettes, idet de ikke understøttes af effektivitetsdata. Rådet for Grøn Omstilling er enig i denne vurdering.

Ændring af godkendelsen af aktivstoffet sulfoxaflor (Rammenotat 114-20)

Anvendelsen af insekticidet sulfoxaflor ønskes indskrænket til grønsager i drivhus. Ved godkendelsen af sulfoxaflor i 2015, stemte Danmark imod Kommissionens forslag om godkendelse, idet der for miljø ikke var vist sikker anvendelse i forhold til udvaskning til grundvandet af flere nedbrydningsprodukter idet udvaskning oversteg 0,1 µg/L i næsten alle scenarierne. Ydermere kunne risikovurderingen i 2015 ikke færdiggøres for bier og vilde pattedyr. Der blev derfor i godkendelsen stillet krav om bekræftende data. Disse manglende data findes nu. Disse data viser, at sikker anvendelse ikke er påvist til udendørs brug, undtagen til anvendelse efter blomstring eller hvis afgrøden høstes før blomstring og forudsat at risikobegrænsende foranstaltninger anvendes, dvs. at midlet mærkes "Må ikke anvendes, når der findes blomstrende ukrudt". Miljøstyrelsen mener, at anvendelsen af sulfoxaflor er sikker, hvis den begrænses til indendørs anvendelse i permanente og lukkede væksthuse. Samtidig skal det sikres, at de behandlede afgrøder skal forblive i væksthuset indtil høst eller kun må udplantes efter blomstring. Kontrollen af en sådan regulering virker ikke realistisk. Rådet for Grøn Omstilling mener, at stoffet sulfoxaflor ikke skal godkendes.

Fornyet godkendelse af mikroorganismen *Akanthomyces muscarius* Ve6 (tidl. *Lecanicillium muscarium* Ve6) som lavrisiko aktivstof (Rammenotat M 115-20)

Akanthomyces muscarius Ve6 ønskes anvendt som insektmiddel til bekæmpelse af trips og mellus i grøntsager, jordbær, prydplanter og planteskolekulturer. Ifølge Miljøstyrelsens rammenotat er der vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed og miljøet. Rådet for Grøn Omstilling har ingen bemærkninger til godkendelsen.

Forlængelse af godkendelsesperioden for aktivstofferne: benfluralin, dimoxystrobin, fluazinam, flutolanil, mecoprop-p, metiram, mepiquat-chlorid, oxamyl og pyraclostrobin (Rammenotat M 116-20)

Rådet for Grøn Omstilling finder, at det ikke er i orden, at der ikke afsættes de nødvendige resurser i EU-systemet og foretages den nødvendige arbejdsfordeling mellem medlemslandene til at gennemføre reevalueringen rettidigt. De nævnte aktive stoffer har eller kan have uacceptable virkninger på sundhed og miljø:

- For benfluralin og mecoprop-p foreligger allerede vurderinger fra EFSA, der viser en uacceptabel risiko, således at stofferne ikke bør fornyes
- Fungicidet dimoxystrobin er persistent, toksisk over for vandlevende organismer og mistænkes for at være hormonforstyrrende
- Fungicidet fluazinam er persistent, toksisk over for vandlevende organismer og mistænkes for at være hormonforstyrrende
- Det systemiske fungicid flutolanil er persistent, udviser tendens til at bioakkumulere og er moderat giftigt for fugle, de fleste vandlevende organismer og regnorme
- Det er ikke afgjort om fungicidet metiram kan være kræftfremkaldende og påvirke reproduktionen
- Det er ikke afgjort om væksthæmmeren mepiquat-chlorid kan være kræftfremkaldende, neurotoksisk og påvirke reproduktionen
- Oxamyl er et carbamatinsekticid, som muligvis kan nedsive til grundvandet. Stoffet er giftigt for pattedyr, det hæmmer cholinesterase og er neurotoksisk
- Fungicidet pyraclostrobin er meget giftigt for dafnier og fisk. Stoffet er muligvis reproduktionsskadeligt.

Hans Løkke og Christian Ege